



Aluehallintovirasto

Rakennusalan valvontahavainnot: ulkomaalaisvalvonta Etelä-Suomessa

Viranomaisten infotilaisuus rakennusosalalle 29.10.2020

Ylitarkastaja Riku Rajamäki
Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue



Rakennusalan ulkomaalaisvalvonta

- Tarkastuksia tehdään sekä rakennustyömaille että rakennustyömailla toimiviin yrityksiin (niin suomalaisiin kuin ulkomaisiin)
- Keskeisimmät valvottavat asiakokonaisuudet:
 - Työnantaja/pääurakoitsija on varmistunut siitä, että ulkomaalaisilla työntekijöillä on työntekooikeus Suomessa (valvotaan sekä rakennustyömailla että yritystarkastuksilla)
 - Työnantaja noudattaa Suomen pakottavaa työlainsäädäntöä ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteen vähimmäisehdoissa (etenkin palkkauksen ja työajan osalta)
 - Lisäksi valvotaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain noudattamista ja useita muita työlainsäädännöstä tulevia velvoitteita



Havainnot työnteko-oikeuden valvonnasta (1/2)

- Havainnot rakennusalalta Etelä-Suomessa vuosina 2017–2020
- Rakennusalan ulkomaalaisvalvontaan liittyen on tehty tarkastuksia yhteensä 816
- Työnteko-oikeudettomia ulkomaalaisia on kohdattu vuosina 2017–2020 yhteensä 93 rakennusalan tarkastuksella
 - ylivoimaisesti eniten yritystarkastuksilla (78)



Havaintoja työnteko-oikeuden valvonnasta (2/2)

- Työnteko-oikeudettomasta työskentelystä on näyttänyt viime vuosien aikana tulleen yhä yleisempää Etelä-Suomen rakennustyömailla
 - 1.1.2019 jälkeen työnteko-oikeudettomia ulkomaalaisia on kohdattu lähes 29 %:ssa niistä rakennusalan tarkastuksista, joissa asiaa arvioitu
 - Keskeisimpänä yksittäisenä syynä III maan kansalaiset, joilla lupa toiseen EU-maahan – tähän liittyviä puutteita havaitaan nykyään runsaasti
- Yhteensä 274 työnteko-oikeudetonta ulkomaalaista työntekijää havaittu rakennusalalla vuoden 2017 alusta



Ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden varmistamisesta lyhyesti (1/2)

Perusperiaatteet:

- EU-/ETA-kansalaisilla automaattisesti rajaton työnteko-oikeus Suomessa
- III maan kansalaisilla tulisi olla lähtökohtaisesti Suomesta myönnetty ko. alalla työskentelyyn oikeuttava oleskelulupa
- Poikkeuksia on; joissain tapauksissa III maan kansalaisilla voi olla ajallisesti rajattu lupa työskennellä Suomessa ilman Suomesta myönnettyä oleskelulupaa



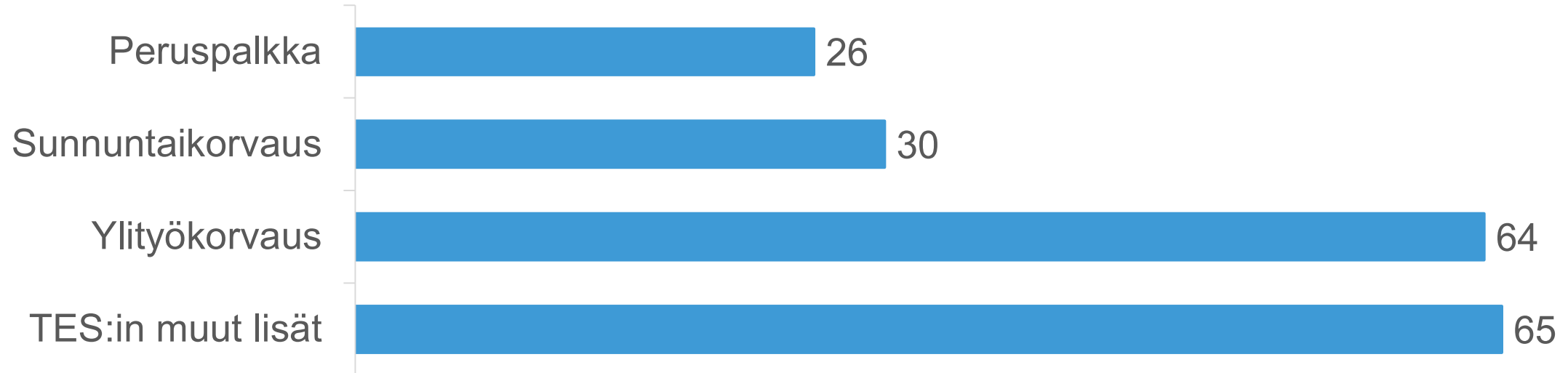
Ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden varmistamisesta lyhyesti (2/2)

- Mikäli työnteko-oikeus perustuu poikkeukseen, niin työnantajan/pääurakoitsijan tulisi tästä myös varmistua kunnolla
 - Toisessa EU-maassa työskentelyyn myönnetty lupa ei automaattisesti oikeuta Suomessa työskentelyyn!
- Jos työnantaja/pääurakoitsija laiminlyönyt varmistua työnteko-oikeudesta ja valvonnassa havaitaan työnteko-oikeudettomia ulkomaalaisia työntekijöitä, niin lähtökohtaisesti aina poliisille ilmoitus esitutkintaa varten



Valvontahavainnot alipalkkauksesta (1/2)

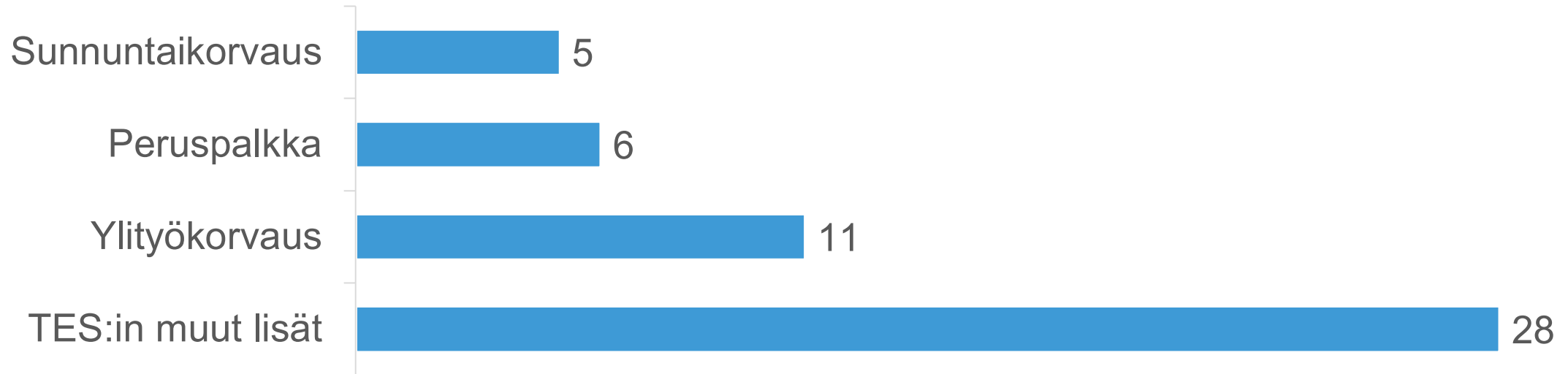
- Rakennusalan ulkomaalaisvalvonta Etelä-Suomesta vuosina 2018–2020:
 - palkkauksessa havaittiin puutteita 54% tarkastuksista (90/168)
 - 5 tarkastuksella palkkausta ei pystytty arvioimaan
 - Kaaviosta näkyy, mihin puutteet liittyivät, ja miten monella tarkastuksella ko. puutteita havaittiin:





Valvontahavainnot alipalkkauksesta (1/2)

- Rakennusalan ulkomaalaisvalvonta Etelä-Suomesta vuosina 2018–2020:
 - Lähettävien yritysten osalta palkkauksessa havaittiin puutteita 64 % tarkastuksista (41/64).
 - 7 tarkastuksella palkkausta ei pystytty valvomaan lainkaan.
 - Kaaviosta näkyy, mihin puutteet liittyivät, ja miten monella tarkastuksella ko. puutteita havaittiin:





Työsuojelu.fi

Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu

Terve ja
turvallinen
työpaikka

Reilu
työelämä

Valtakunnallinen puhelinneuvonta

0295 016 620

Etelä-Suomen aluhallintoviraston työsuojelun vastuualue:
tyosuojelu.etela@avi.fi

Kiitos!





Ulkomaalaislain 79:1:4 §

- III maan kansalaisella oikeus tehdä töitä Suomessa seuraavien kriteerien täytyessä:
 - Tulee Suomeen toisesta EU-/ETA-maasta lähetettynä työntekijänä
 - Tilapäiseen hankinta- tai alihankintatyöhön
 - On yrityksen vakituinen työntekijä
 - Työntekijällä lähettävässä valtiossa oleskeluun ja työntekoon oikeuttavat luvat, jotka voimassa lähtömaassa Suomeen lähettämisen päätyttyä
- **Kaikkien em. kriteerien täytyttävä**
- Kyseessä poikkeussäännös > jos työnteko tähän perustuen, selvítettävä, että em. kriteerit täyttyvät



Tarkemmin UlkL 79:1:4 §:n kriteereistä (1/2)

1. Lähetetty työntekijä

- Jos ulkomainen yritys palkannut työntekijänsä suoraan Suomesta, niin ei päde > kyseessä ei lähettäminen
- Kyseinen lainkohta ei sovellu lainkaan silloin, jos III maan kansalainen on suomalaisen yrityksen palveluksessa

2. Tilapäinen hankinta- tai alihankintatyö

- Koskee myös vuokratyötä
- Työn oltava luonteeltaan aidosti tilapäistä
- 90/180 päivän laskentasääntö työntekijäkohtaisesti
- Lyhyet maasta poistumiset eivät katkaise työskentelypäivien laskenta
- Ainoastaan pidemmät, ei-työssäolon veroiset päivät, keskeyttävät laskennan (ESAVI:ssa vähintään 1 kk)



Tarkemmin UlkL 79:1:4 §:n kriteereistä (2/2)

3. On yrityksen **vakituinen työntekijä**

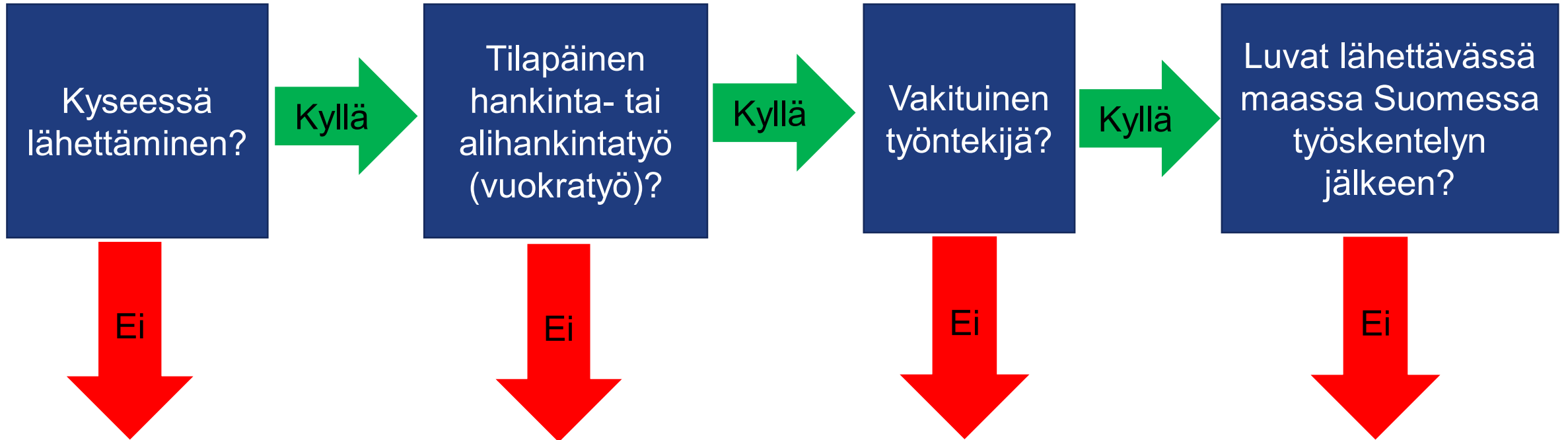
- Valvonnassa edellytetään työsuhteen olevan toistaiseksi voimassa (esim. työsopimuksesta)
- Luvan oltava lähettävässä maassa vähintään koko vuodeksi (Migrin ohjeistuksen mukaisesti)

4. Työntekijällä on **lähettävässä valtiossa oleskeluun ja työntekoon oikeuttavat luvat**, jotka ovat voimassa Suomeen lähettämisen päätyttyä

- Luvan oltava nimenomaisesti lähettävään valtioon



Miten varmistaa työnteko-oikeus em. säännökseen liittyen?



Ei voi olla työnteko-oikeutta ULKL 79:1:4 §:n perusteella